

ACADEMIC FOCUS

เอกสารวิชาการ

พระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ 13) พ.ศ. 2565
: การคาดเข็มขัดนิรภัยของรถยนต์กระบะแคบ

สำนักวิชาการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ดาวน์โหลดเอกสารได้จาก
www.parliament.go.th/library

พระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ 13) พ.ศ. 2565
: การคาดเข็มขัดนิรภัยของรถยนต์กระบะแคบ

Academic Focus

ตุลาคม 2565

สารบัญ

บทนำ	1
พระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ 13) พ.ศ. 2565	2
รถกระบะแคบ จัดเป็นรถยนต์ประเภทใด	3
รถกระบะแคบ ต้องติดตั้งเข็มขัดนิรภัยในพื้นที่บริเวณแคบหรือไม่	7
บุคคลสามารถติดตั้งเข็มขัดนิรภัยเพิ่มเติมในพื้นที่บริเวณแคบได้หรือไม่	11
บุคคลสามารถนั่งในพื้นที่บริเวณแคบได้หรือไม่ และจะต้องคาดเข็มขัดนิรภัยเมื่อนั่งในพื้นที่บริเวณแคบหรือไม่	12
บทสรุป	13
บรรณานุกรม	14

บทนำ

“รถกระบะแคบ” เป็นรถที่ประชาชนคนไทยใช้กันทั่วไป โดยวัตถุประสงค์ของพื้นที่บริเวณแคบ คือ มีไว้เพื่อตั้งวางสิ่งของ และงานบรรทุกสิ่งของ ซึ่งไม่ได้มีการออกแบบเพื่อให้บุคคลนั่ง ส่งผลให้ไม่มีอุปกรณ์สำหรับความปลอดภัยของผู้ที่นั่งพื้นที่บริเวณแคบ อย่างไรก็ตาม จากพฤติกรรมของคนไทย พบว่า มีการใช้พื้นที่บริเวณแคบเพื่อนั่งโดยสารจนเคยชิน ซึ่งพื้นที่ดังกล่าวไม่มีเข็มขัดนิรภัย ทั้งนี้ เมื่อวันที่ 7 พฤษภาคม พ.ศ. 2565 ที่ผ่านมาราชกิจจานุเบกษาได้มีการประกาศพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ 13) พ.ศ. 2565 และมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 5 กันยายน พ.ศ. 2565 โดยมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการรัดร่างกายด้วยเข็มขัดนิรภัยในขณะขับรถยนต์ของผู้ขับขี่ ผู้ที่อยู่ในรถยนต์หรือคนโดยสารไว้ด้วย ส่งผลให้เกิดข้อสงสัยของประชาชนในกรณีรถกระบะแคบในหลายประเด็น ได้แก่

1. รถกระบะแคบ จัดเป็นรถยนต์ประเภทใด
2. รถกระบะแคบ ต้องติดตั้งเข็มขัดนิรภัยในพื้นที่บริเวณแคบหรือไม่
3. บุคคลสามารถติดตั้งเข็มขัดนิรภัยเพิ่มเติมในพื้นที่บริเวณแคบได้หรือไม่
4. บุคคลสามารถนั่งในพื้นที่บริเวณแคบได้หรือไม่ และจะต้องคาดเข็มขัดนิรภัยเมื่อนั่งในพื้นที่บริเวณแคบหรือไม่

เอกสารวิชาการอิเล็กทรอนิกส์

สำนักวิชาการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

<http://www.parliament.go.th/library>

พระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ 13) พ.ศ. 2565

ได้บัญญัติเกี่ยวกับการรัดร่างกายด้วยเข็มขัดนิรภัย ดังนี้

มาตรา 7 ให้ยกเลิกความในมาตรา 123 แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 14/2560 เรื่อง มาตรการเพิ่มประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการจราจรทางบก ลงวันที่ 21 มีนาคม พุทธศักราช 2560 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา 123 ภายใต้บังคับมาตรา 123/1 ในขณะขับรถยนต์ ผู้ที่อยู่ในรถยนต์ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไข ดังต่อไปนี้

(1) ผู้ขับขี่ ต้องรัดร่างกายด้วยเข็มขัดนิรภัยไว้กับที่นั่งตลอดเวลาในขณะขับรถยนต์

(2) คนโดยสาร

(ก) คนโดยสารที่นั่งแถวตอนหน้าและที่นั่งแถวตอนอื่น ต้องรัดร่างกายด้วยเข็มขัดนิรภัยไว้กับที่นั่งตลอดเวลาในขณะโดยสารรถยนต์

(ข) คนโดยสารที่เป็นเด็กอายุไม่เกินหกปี ต้องจัดให้นั่งในที่นั่งนิรภัยสำหรับเด็กหรือนั่งในที่นั่งพิเศษสำหรับเด็กเพื่อป้องกันอันตราย หรือมีวิธีการป้องกันอันตรายในกรณีที่เกิดอุบัติเหตุ

(ค) คนโดยสารที่มีความสูงไม่เกินหนึ่งร้อยสามสิบห้าเซนติเมตร ต้องรัดร่างกายด้วยเข็มขัดนิรภัยไว้กับที่นั่ง หรือมีวิธีการป้องกันอันตรายในกรณีที่เกิดอุบัติเหตุ ไม่ว่าจะนั่งแถวตอนใด

ในกรณีที่ผู้ขับขี่หรือคนโดยสารมีเหตุผลทางสุขภาพอันไม่สามารถรัดร่างกายด้วยเข็มขัดนิรภัยไว้กับที่นั่งได้ ให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามวรรคหนึ่ง แต่บุคคลนั้นต้องมีวิธีการป้องกันอันตรายในกรณีที่เกิดอุบัติเหตุ

ที่นั่งนิรภัยสำหรับเด็กและที่นั่งพิเศษสำหรับเด็กเพื่อป้องกันอันตรายตาม (2) (ข) และวิธีการป้องกันอันตรายในกรณีที่เกิดอุบัติเหตุตามที่บัญญัติไว้ในมาตรานี้ ให้เป็นไปตามที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติประกาศกำหนด

บทบัญญัติตามมาตรานี้มิให้ใช้บังคับกับผู้ที่อยู่ในรถสามล้อ รถบดถนน รถแทรกเตอร์ และรถใช้งานเกษตรกรรมตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ และรถยนต์อื่นที่ไม่ต้องติดตั้งเข็มขัดนิรภัยตามที่อธิบดีกรมการขนส่งทางบกประกาศกำหนด”

มาตรา 8 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา 123/1 มาตรา 123/2 และมาตรา 123/3 แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522

“มาตรา 123/1 ในการใช้รถนั่งสองแถว รถบรรทุกคนโดยสารขนาดเล็กที่มีการจัดที่นั่งตามความยาวของรถรถกระบะ รถกึ่งกระบะ หรือรถยนต์อื่นตามที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติประกาศกำหนด หากได้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้ ให้คนโดยสารที่อยู่ในรถยนต์นั้นนอกจากคนโดยสารที่นั่งแถวตอนหน้า ได้รับยกเว้นไม่ต้องรัดร่างกายด้วยเข็มขัดนิรภัยตามมาตรา 123

(1) การบรรทุกคนโดยสาร ต้องไม่เกินจำนวนตามที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติประกาศกำหนดสำหรับรถยนต์แต่ละประเภท และการโดยสารนั้นต้องไม่มีการยืนหรือนั่งโดยสารในลักษณะที่เป็นการเสี่ยงภัยตามที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติประกาศกำหนดสำหรับรถยนต์แต่ละประเภท และ

(2) การขับรถยนต์ต้องใช้อัตราความเร็วตามที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติประกาศกำหนดซึ่งอาจกำหนดแยกตามประเภทรถยนต์ก็ได้ แต่ต้องไม่เกินแปดสิบกิโลเมตรต่อชั่วโมง

ให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับกับการใช้รถบรรทุกคนโดยสารที่เป็นรถประจำทางที่ไม่ต้องติดตั้งเข็มขัดนิรภัยตามที่อธิบดีกรมการขนส่งทางบกประกาศกำหนด ในขณะที่ขนส่งคนโดยสารในเส้นทางที่ได้รับอนุญาตประกอบการขนส่ง

มาตรา 123/2 ห้ามมิให้ผู้ขับขี่ ขับรถยนต์ในขณะที่มีคนโดยสารนั่งแถวตอนหน้าเกินสองคนหรือคนโดยสารที่นั่งแถวตอนหน้านั้นมิได้ปฏิบัติตามมาตรา 123

มาตรา 123/3 ผู้ขับขี่รถยนต์สาธารณะตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์หรือรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารเพื่อสินจ้างตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก ต้องแจ้งเตือนหรือจัดให้มีการแจ้งเตือนด้วยวิธีการอื่นเพื่อให้คนโดยสารในรถนั้นปฏิบัติตามมาตรา 123 และมาตรา 123/1 (1) ทุกครั้งก่อนการออกรถ ทั้งนี้ ตามที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติประกาศกำหนด”

เมื่อพิจารณาบทบัญญัติของกฎหมายข้างต้น พบว่า กฎหมายได้กำหนดให้ในขณะที่ขับรถยนต์ ผู้ขับขี่ต้องรัดร่างกายด้วยเข็มขัดนิรภัยไว้กับที่นั่งตลอดเวลาในขณะที่ขับรถยนต์ และคนโดยสารที่นั่งแถวตอนหน้าและที่นั่งแถวตอนอื่น ต้องรัดร่างกายด้วยเข็มขัดนิรภัยไว้กับที่นั่งตลอดเวลาในขณะที่โดยสารรถยนต์ ส่งผลให้เกิดข้อสงสัยในกรณีรถกระบะแคบในหลายประเด็น ดังนี้

1. รถกระบะแคบ จัดเป็นรถยนต์ประเภทใด

ระเบียบกรมการขนส่งทางบกกว่าด้วยการดำเนินการเกี่ยวกับทะเบียนและภาษีรถตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ พ.ศ. 2562

ได้กำหนดประเภทรถในการขอจดทะเบียนและการออกใบคู่มือจดทะเบียนรถ ดังนี้

“ข้อ 10 ให้กำหนดประเภทรถในการขอจดทะเบียนและการออกใบคู่มือจดทะเบียนรถดังต่อไปนี้

- (1) รถยนต์นั่งส่วนบุคคลไม่เกิน 7 คน (รย.1)
- (2) รถยนต์นั่งส่วนบุคคลเกิน 7 คน (รย.2)
- (3) รถยนต์บรรทุกส่วนบุคคล (รย.3)
- (4) รถยนต์สามล้อส่วนบุคคล (รย.4)
- (5) รถยนต์รับจ้างระหว่างจังหวัด (รย.5)
- (6) รถยนต์รับจ้างบรรทุกคนโดยสารไม่เกิน 7 คน (รย.6)
- (7) รถยนต์สี่ล้อเล็กรับจ้าง (รย.7)
- (8) รถยนต์รับจ้างสามล้อ (รย.8)
- (9) รถยนต์บริการธุรกิจ (รย.9)
- (10) รถยนต์บริการทัศนาจร (รย.10)
- (11) รถยนต์บริการให้เช่า (รย.11)
- (12) รถจักรยานยนต์ (รย.12)
- (13) รถแทรกเตอร์ (รย.13)

- (14) รถบดถนน (รย.14)
- (15) รถใช้งานเกษตรกรรม (รย.15)
- (16) รถพ่วง (รย.16)
- (17) รถจักรยานยนต์สาธารณะ (รย.17)

การยื่นขอจดทะเบียนรถทุกประเภท เจ้าของรถต้องแนบหลักฐานการทำประกันภัย ตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ ที่ยังไม่สิ้นสุดระยะเวลาความคุ้มครองประกอบด้วย เว้นแต่รถที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องจัดทำประกันภัยตามที่กฎหมายกำหนด เช่น รถสำหรับองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี พระรัชทายาท รถของกระทรวง กรม เทศบาล องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา รถของหน่วยงานราชการ ขององค์กรที่จัดตั้งขึ้นตามรัฐธรรมนูญ และหน่วยงานราชการที่เป็นอิสระ ขององค์กรที่ระบุไว้ในรัฐธรรมนูญ”

ทั้งนี้ จากข้อมูลของกรมการขนส่งทางบก ได้มีการกำหนดนิยามของรถแต่ละประเภท ดังนี้

1. รถยนต์นั่งส่วนบุคคลไม่เกินเจ็ดคน (รย.1) เป็นรถที่ต้องมีขนาดกว้างไม่เกิน 2.50 เมตร ยาวไม่เกิน 12 เมตร เช่น เก๋งตอนเดียว เก๋งสองตอน เก๋งสองตอนแวน นั่งสองตอนท้ายบรรทุก เป็นต้น
2. รถยนต์นั่งส่วนบุคคลเกินเจ็ดคน (รย.2) เป็นรถที่ต้องมีขนาดกว้างไม่เกิน 2.50 เมตร ยาวไม่เกิน 12 เมตร และความยาวของตัวถังวัดจากศูนย์กลางเพลาล้อหลังถึงท้ายรถต้องไม่เกิน 2 ใน 3 ของความยาววัดจากศูนย์กลางเพลาล้อหน้าถึงศูนย์กลางเพลาล้อหลัง เช่น เก๋งสามตอน นั่งสองแถว นั่งสองตอนสองแถว ตู้นั่งสามตอน โดยสารสองตอนสามแถว เป็นต้น
3. รถยนต์บรรทุกส่วนบุคคล (รย.3) เป็นรถซึ่งมิได้ใช้ประกอบการขนส่งส่วนบุคคลตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก ต้องมีขนาดกว้างไม่เกิน 2.50 เมตร ยาวไม่เกิน 12 เมตร และความยาวของตัวถังวัดจากศูนย์กลางเพลาล้อหลังถึงท้ายรถไม่เกิน 3 ใน 5 ของความยาววัดจากศูนย์กลางเพลาล้อหน้าถึงศูนย์กลางเพลาล้อหลัง เช่น เก๋งที่บรรทุก กระบะบรรทุก ตู้บรรทุก เป็นต้น
4. รถยนต์สามล้อส่วนบุคคล (รย.4) เป็นรถที่ต้องมีขนาดกว้างไม่เกิน 1.50 เมตร ยาวไม่เกิน 4 เมตร เครื่องยนต์ต้องมีความจุในกระบอกสูบรวมกันไม่เกิน 550 ลูกบาศก์เซนติเมตร เช่น ประทุนสองตอน ประทุนสองแถว กระบะบรรทุก ตู้บรรทุก เป็นต้น
5. รถยนต์รับจ้างระหว่างจังหวัด (รย.5) ต้องเป็นรถเก๋งสองตอนไม่ต่ำกว่าสี่ประตู น้ำหนักรถไม่ต่ำกว่า 1,000 กิโลกรัม ขนาดกว้างไม่เกิน 2.50 เมตร ยาวไม่เกิน 6 เมตร เครื่องยนต์ต้องมีความจุในกระบอกสูบรวมกันไม่ต่ำกว่า 1,500 ลูกบาศก์เซนติเมตร
6. รถยนต์รับจ้างบรรทุกคนโดยสารไม่เกินเจ็ดคน (รย.6) ต้องเป็นรถเก๋งสองตอน ขนาดกว้างไม่เกิน 2.50 เมตร ยาวไม่เกิน 6 เมตร มีประตูไม่ต่ำกว่าสี่ประตูซึ่งต้องเป็นประตูที่มีได้ติดตั้งระบบควบคุมการปิดเปิดประตูรถจากศูนย์กลาง (CENTRAL LOCK) กระจกกันลมต้องเป็นกระจกโปร่งใสสามารถมองเห็นสภาพภายในรถและสภาพจราจรภายนอกได้ชัดเจน และห้ามมิให้นำวัสดุอื่นใดมาติดหรือบังส่วนหนึ่งส่วนใดของกระจก เว้นแต่เป็นการติดเครื่องหมายหรือเอกสารตามที่กฎหมายกำหนดหรือการติดวัสดุสำหรับบังหรือรองแสงแดดที่กระจกกันลมด้านหน้าตามขนาดที่กรมการขนส่งทางบกกำหนด เครื่องยนต์ต้องมีความจุ

ในกระบอกสูบรวมกันตั้งแต่ 1,000 ลูกบาศก์เซนติเมตรขึ้นไป สำหรับรถยนต์รับจ้าง (TAXI – METER) ที่จดทะเบียนตั้งแต่วันที่ 17 เมษายน 2535 เป็นต้นไป (ยกเว้นรถยนต์รับจ้างที่เจ้าของรถนำมาจดทะเบียนแทนรถยนต์รับจ้างที่จดทะเบียนก่อนวันที่ 17 เมษายน 2535) ต้องเป็นรถเก๋งสองตอน หรือรถเก๋งสองตอนที่มีพื้นที่บรรทุกภายในตัวรถ (รถเก๋งสองตอนแวน) ที่ผลิตสำเร็จรูปจากโรงงานผู้ผลิต มีขนาดกว้างของรถไม่เกิน 2.5 เมตร ยาวไม่เกิน 6 เมตร มีประตูไม่ต่ำกว่าสี่ประตู และมีเครื่องยนต์ที่มีความจุในกระบอกสูบรวมกันไม่ต่ำกว่า 1,500 ลูกบาศก์เซนติเมตร

7. รถยนต์สี่ล้อเล็กรับจ้าง (รย.7) ต้องเป็นรถสองตอน มีประตูไม่ต่ำกว่าสองประตู ขนาดกว้างของรถ ไม่เกิน 1.50 เมตร ยาวไม่เกิน 4 เมตร เครื่องยนต์ต้องมีความจุในกระบอกสูบรวมกันไม่เกิน 800 ลูกบาศก์เซนติเมตร

8. รถยนต์รับจ้างสามล้อ (รย.8) ต้องมีลักษณะประทุน โดยมีที่นั่ง 2 ตอน หรือ 2 แถว ขนาดกว้างไม่เกิน 1.50 เมตร ยาวไม่เกิน 4 เมตร เครื่องยนต์ต้องมีความจุในกระบอกสูบรวมกันไม่เกิน 550 ลูกบาศก์เซนติเมตร

9. รถยนต์บริการธุรกิจ (รย.9) รถยนต์บรรทุกคนโดยสารหรือให้เช่าซึ่งบรรทุกคนโดยสารไม่เกิน 7 คน ต้องเป็นรถเก๋งสองตอนไม่ต่ำกว่าสี่ประตู น้ำหนักรถไม่ต่ำกว่า 1,000 กิโลกรัม ขนาดกว้างไม่เกิน 2.50 เมตร ยาวไม่เกิน 6 เมตร เครื่องยนต์ต้องมีความจุในกระบอกสูบรวมกันไม่ต่ำกว่า 1,500 ลูกบาศก์เซนติเมตร ซึ่งเป็นรถยนต์ที่ใช้บรรทุกคนโดยสารระหว่างท่าอากาศยาน ท่าเรือเดินทะเล สถานีขนส่ง หรือสถานีรถไฟกับโรงแรมที่พักอาศัย ที่ทำการของผู้โดยสาร หรือที่ทำการของผู้บริการธุรกิจนั้น

10. รถยนต์บริการทัศนอาจร (รย.10) รถยนต์บรรทุกคนโดยสารหรือให้เช่าซึ่งบรรทุกคนโดยสารไม่เกิน 7 คน ต้องเป็นรถเก๋งสองตอนไม่ต่ำกว่าสี่ประตู น้ำหนักรถไม่ต่ำกว่า 1,000 กิโลกรัม ขนาดกว้างไม่เกิน 2.50 เมตร ยาวไม่เกิน 6 เมตร เครื่องยนต์ต้องมีความจุในกระบอกสูบรวมกันไม่ต่ำกว่า 1,500 ลูกบาศก์เซนติเมตร ซึ่งเป็นรถยนต์ที่ผู้ประกอบการธุรกิจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวใช้รับส่งคนโดยสารเพื่อการท่องเที่ยว

11. รถยนต์บริการให้เช่า (รย.11) รถยนต์บรรทุกคนโดยสารหรือให้เช่าซึ่งบรรทุกคนโดยสารไม่เกิน 7 คน ต้องเป็นรถเก๋งสองตอนไม่ต่ำกว่าสี่ประตู น้ำหนักรถไม่ต่ำกว่า 1,000 กิโลกรัม ขนาดกว้างไม่เกิน 2.50 เมตร ยาวไม่เกิน 6 เมตร เครื่องยนต์ต้องมีความจุในกระบอกสูบรวมกันไม่ต่ำกว่า 1,500 ลูกบาศก์เซนติเมตร ซึ่งเป็นรถยนต์ที่จัดไว้ให้เช่า ซึ่งมีใช่เป็นการเช่าเพื่อนำไปรับจ้างบรรทุกคนโดยสารหรือสิ่งของ

12. รถจักรยานยนต์ (รย.12) รถที่เดินด้วยกำลังเครื่องยนต์หรือกำลังไฟฟ้าและมีล้อไม่เกินสองล้อ ถ้ามีพ่วงข้างมีล้อเพิ่มอีกไม่เกินหนึ่งล้อ และให้หมายความรวมถึงรถจักรยานที่ติดเครื่องยนต์ด้วยต้องมีขนาดกว้างไม่เกิน 1.10 เมตร ยาวไม่เกิน 2.50 เมตร ถ้ามีพ่วงข้างรถพ่วงของรถจักรยานยนต์ต้องมีขนาดกว้างไม่เกิน 1.10 เมตร ยาวไม่เกิน 1.75 เมตร และเมื่อนำมาพ่วงกับรถจักรยานยนต์แล้วต้องมีขนาดกว้างวัดจากล้อหลังของรถจักรยานยนต์ถึงล้อของรถพ่วงของรถจักรยานยนต์ไม่เกิน 1.50 เมตร

13. รถแทรกเตอร์ (รย.13) เป็นรถที่มีล้อหรือสายพาน และมีเครื่องยนต์ขับเคลื่อนในตัวเอง เป็นเครื่องจักรกลขึ้นพื้นฐานในงานที่เกี่ยวกับการขุด ตัก ดัน หรือฉุดลาก เป็นต้น หรือรถยนต์สำหรับลากจูง ซึ่งมีได้ใช้ประกอบการขนส่งส่วนบุคคลตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก ต้องมีขนาดกว้าง ไม่เกิน 4.40 เมตร ยาวไม่เกิน 16.20 เมตร

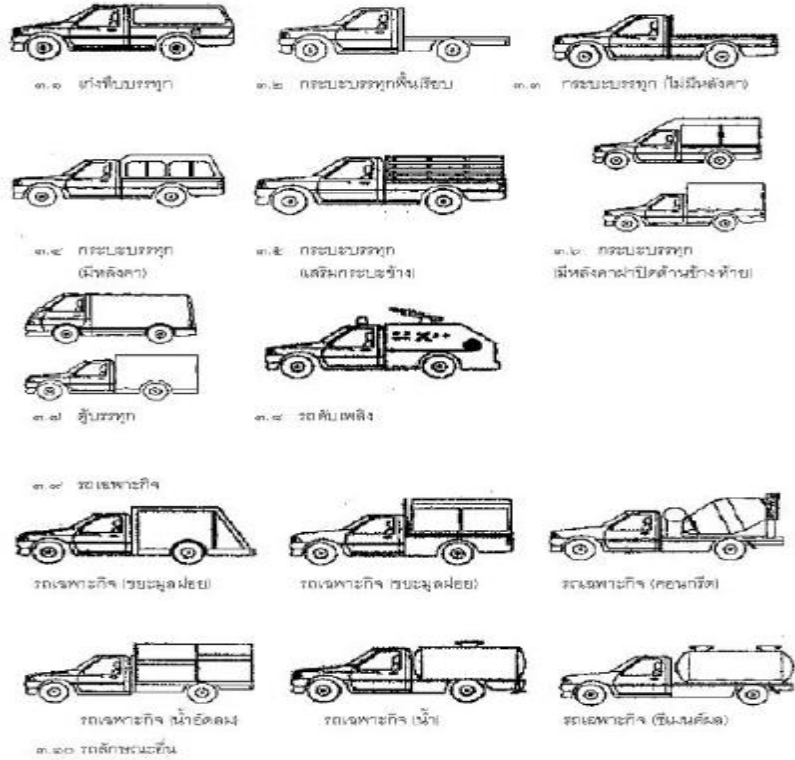
14. รถบดถนน (รย.14) เป็นรถที่ใช้ในการบดอัดวัสดุบนพื้นให้แน่น และมีเครื่องยนต์ขับเคลื่อนในตัวเอง หรือใช้รถอื่นลากจูง ต้องมีขนาดกว้างไม่เกิน 3.50 เมตร ยาวไม่เกิน 8 เมตร

15. รถใช้งานเกษตรกรรม (รย.15) เป็นรถที่ผลิตหรือประกอบขึ้นเพื่อใช้งานเกษตรกรรม โดยใช้เครื่องยนต์ซึ่งมิได้ใช้สำหรับรถยนต์โดยเฉพาะมาติดตั้ง ต้องเป็นรถที่มีสามล้อหรือสี่ล้อ น้ำหนักรถไม่เกิน 1,600 กิโลกรัม มีขนาดกว้างไม่เกิน 2 เมตร ยาวไม่เกิน 6 เมตร เครื่องยนต์ต้องมีความจุในกระบอกสูบรวมกันไม่เกิน 1,200 ลูกบาศก์เซนติเมตร

16. รถพ่วง (รย.16) เป็นรถที่เคลื่อนที่ไปโดยใช้รถอื่นลากจูงต้องมีขนาดกว้างไม่เกิน 2.50 เมตร ยาวไม่เกิน 12 เมตร

17. รถจักรยานยนต์สาธารณะ (รย.17) เป็นรถจักรยานยนต์ที่ใช้รับจ้างบรรทุกคนโดยสาร ต้องมีความกว้างไม่เกิน 1.10 เมตร ความยาวไม่เกิน 2.50 เมตร ความสูงไม่เกิน 2 เมตร เครื่องยนต์ต้องมีความจุในกระบอกสูบรวมกันไม่เกิน 125 ลูกบาศก์เซนติเมตร แต่ไม่หมายรวมถึงรถจักรยานยนต์ที่มีพ่วงข้างและจักรยานที่ติดเครื่องยนต์

เมื่อพิจารณาบทบัญญัติของกฎหมาย นิยามของรถยนต์แต่ละประเภท ประกอบกับวัตถุประสงค์ของพื้นที่บริเวณแคป พบว่า รถกระบะแคปมีลักษณะขนาดกว้างไม่เกิน 2.50 เมตร ยาวไม่เกิน 12 เมตร และความยาวของตัวถังวัดจากศูนย์กลางเพลาล้อหลังถึงท้ายรถไม่เกิน 3 ใน 5 ของความยาววัดจากศูนย์กลางเพลาล้อหน้าถึงศูนย์กลางเพลาล้อหลัง มีวัตถุประสงค์ของพื้นที่บริเวณแคปไว้สำหรับตั้งวางสิ่งของและงานบรรทุกสิ่งของจำนวนน้อย โดยมีได้ใช้ประกอบการเพื่อการค้าหรือธุรกิจและไม่ได้มีการออกแบบมาเพื่อให้บุคคลนั่ง ดังนั้น รถกระบะแคปจึงจัดอยู่ในรถยนต์ประเภทรถยนต์บรรทุกส่วนบุคคล (รย.3) ดังปรากฏตามภาพที่ 1 รูปภาพรถยนต์บรรทุกส่วนบุคคล (รย.3)

ภาพที่ 1 รูปภาพรถยนต์บรรทุกส่วนบุคคล (รย.3)

ที่มา: ลักษณะรถแต่ละประเภทตามพรบ.รถยนต์, โดย กรมการขนส่งทางบก, ม.ป.ป., สืบค้นจาก <https://www.dlt.go.th/site/ranong/download.php?ref=rTEjLJ1iq2kZoz13M290MTysrT1jpJ1Sq2I ZpT15M3E0K2xZrQyJT00qmEZA21kM0I0MTycrS8oSo3Q>

2. รถกระบะแคบ ต้องติดตั้งเข็มขัดนิรภัยในพื้นที่บริเวณแคบหรือไม่

2.1 พระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. 2522

ประกาศกรมการขนส่งทางบก เรื่อง หลักเกณฑ์การติดตั้งและคุณสมบัติของเข็มขัดนิรภัย สำหรับรถตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ พ.ศ. 2555 กำหนดว่า

“ข้อ 4 เข็มขัดนิรภัยมี 2 แบบ ดังนี้

(1) แบบรัดหน้าตักและรัดพาดไหล่ (Three-point belt)

(2) แบบรัดหน้าตัก (Lap belt)”

“ข้อ 6 ให้ติดตั้งเข็มขัดนิรภัยในตำแหน่ง ดังนี้

(1) ที่นั่งผู้ขับรถและที่นั่งตอนหน้าของรถที่อยู่ด้านริมสุด ต้องติดตั้งเข็มขัดนิรภัยตามข้อ 4 (1) และในตำแหน่งระหว่างที่นั่งตอนเดียวกัน ต้องติดตั้งเข็มขัดนิรภัยตามข้อ 4 (1) หรือ (2)

(2) ที่นั่งตอนสองของรถที่นั่งอยู่ด้านริมสุด ต้องติดตั้งเข็มขัดนิรภัยตามข้อ 4 (1) และในตำแหน่งระหว่างที่นั่งตอนเดียวกัน ต้องติดตั้งเข็มขัดนิรภัยตามข้อ 4 (1) หรือ (2)

(3) ที่นั่งตอนสามและตำแหน่งที่นั่งอื่น ต้องติดตั้งเข็มขัดนิรภัยตามข้อ 4 (1) หรือ (2)”

“ข้อ 8 รถยนต์ดังต่อไปนี้ ที่จดทะเบียนไว้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2537 เป็นต้นไป ต้องติดตั้งเข็มขัดนิรภัยตามตำแหน่งที่กำหนดไว้ในข้อ 6 (1)

(1) รถยนต์นั่งส่วนบุคคลเกินเจ็ดคนแต่ไม่เกินสิบสองคน

(2) รถยนต์บรรทุกส่วนบุคคล”

ตารางที่ 1 ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเข็มขัดนิรภัยสำหรับรถยนต์แต่ละประเภทของพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. 2522

พระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. 2522 (ประกาศกรมการขนส่งทางบก เรื่อง หลักเกณฑ์การติดตั้งและคุณสมบัติของเข็มขัดนิรภัยสำหรับรถ ตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ พ.ศ. 2555)	
ประเภทของรถ	การติดตั้งเข็มขัดนิรภัย
รถเก๋ง รถแท็กซี่ รถสิบล้อ รถกระบะ 4 ประตู	<ol style="list-style-type: none"> 1. จดทะเบียนก่อน 1 มกราคม พ.ศ. 2531 ไม่บังคับติดตั้งเข็มขัดนิรภัย 2. จดทะเบียนตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2531-31 ธันวาคม พ.ศ. 2553 ต้องติดตั้งเข็มขัดนิรภัยในที่นั่งคนขับและที่นั่งตอนหน้า 3. จดทะเบียนตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2554 ต้องติดตั้งเข็มขัดนิรภัยทุกที่นั่ง
รถ 4 ล้อเล็ก รับจ้าง (รถกะป๋อ)	จดทะเบียนตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2555 ต้องติดตั้งเข็มขัดนิรภัยในที่นั่งคนขับและที่นั่งตอนหน้า
รถตู้ส่วนบุคคล	<ol style="list-style-type: none"> 1. จดทะเบียนก่อน 1 มกราคม พ.ศ. 2537 ไม่บังคับติดตั้งเข็มขัดนิรภัย 2. จดทะเบียนตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2537 ต้องติดตั้งเข็มขัดนิรภัยในที่นั่งคนขับและที่นั่งตอนหน้า 3. รถตู้ส่วนบุคคลผลิตหรือนำเข้าตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2555 ต้องติดตั้งเข็มขัดนิรภัยทุกที่นั่ง
รถปิคอัพ รถสองแถว	<ol style="list-style-type: none"> 1. จดทะเบียนก่อน 1 มกราคม พ.ศ. 2537 ไม่บังคับติดตั้งเข็มขัดนิรภัย 2. จดทะเบียนตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2537 ต้องติดตั้งเข็มขัดนิรภัยในที่นั่งคนขับ ที่นั่งตอนหน้า และในตำแหน่งระหว่างที่นั่งตอนเดียวกัน

ที่มา: จบปมดราม่า! นั่งแคปกระบะไม่คาดเข็มขัดนิรภัย-ไม่ผลิตกฎหมาย, สืบค้นจาก <https://news.thaipbs.or.th/content/318597>

เมื่อพิจารณาบทบัญญัติของกฎหมายและผลจากการพิจารณาในประเด็นรถกระบะแคป จัดเป็นรถยนต์ประเภทใด พบว่า รถกระบะแคปจัดเป็นรถยนต์บรรทุกส่วนบุคคล (รย.3) (ตามข้อ 8 (2)) โดยกรณีจดทะเบียนก่อน 1 มกราคม พ.ศ. 2537 ไม่บังคับให้ติดตั้งเข็มขัดนิรภัย และกรณีจดทะเบียนตั้งแต่ 1 มกราคม พ.ศ. 2537 ต้องติดตั้งเข็มขัดนิรภัยในที่นั่งคนขับ ที่นั่งตอนหน้าของรถที่อยู่ด้านริมสุด และในตำแหน่งระหว่างที่นั่งตอนเดียวกัน โดยไม่ได้กำหนดให้ติดตั้งเข็มขัดนิรภัยในพื้นที่บริเวณแคป (ตามข้อ 4 ข้อ 6 และข้อ 8)

2.2 พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. 2522

ประกาศกรมการขนส่งทางบก เรื่อง กำหนดแบบเข็มขัดนิรภัยและประเภทของรถตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบกที่ต้องจัดให้มีเข็มขัดนิรภัย พ.ศ. 2555 กำหนดว่า

“ข้อ 3 รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารที่มีจำนวนที่นั่งไม่เกิน 20 ที่นั่ง (เฉพาะรถตู้โดยสาร) ในประเภทการขนส่งประจำทาง การขนส่งไม่ประจำทาง และการขนส่งส่วนบุคคล และรถที่ใช้ในการขนส่งสัตว์หรือสิ่งของทุกประเภทการขนส่ง ที่ผลิต ประกอบ นำเข้า หรือจดทะเบียนตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2555 ต้องติดตั้งเข็มขัดนิรภัย ดังนี้

(1) แบบรัดหน้าตักและรั้งพาดไหล่ สำหรับที่นั่งผู้ขับรถและที่นั่งตอนเดียวกับผู้ขับรถที่อยู่ด้านริมสุด

(2) แบบรัดหน้าตักและรั้งพาดไหล่ หรือแบบรัดหน้าตัก สำหรับที่นั่งอื่นนอกจาก (1)”

ตารางที่ 2 ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเข็มขัดนิรภัยสำหรับรถยนต์แต่ละประเภทของพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. 2522

พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. 2522 (ประกาศกรมการขนส่งทางบก เรื่อง กำหนดแบบเข็มขัดนิรภัยและประเภทของรถตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบกที่ต้องจัดให้มีเข็มขัดนิรภัย พ.ศ. 2555)	
ประเภทของรถ	การติดตั้งเข็มขัดนิรภัย
รถบรรทุก ทุกประเภท	จดทะเบียนตั้งแต่ 1 เมษายน พ.ศ. 2555 ต้องติดตั้งเข็มขัดนิรภัยในที่นั่งคนขับและที่นั่งตอนหน้า
รถตู้โดยสาร ทั้งประจำทางและไม่ประจำทาง	ต้องติดตั้งเข็มขัดนิรภัยทุกที่นั่ง ทุกคัน ทุกเส้นทาง
รถโดยสารที่วิ่งระหว่างกรุงเทพฯ-ต่างจังหวัด และวิ่งระหว่างจังหวัด	ต้องติดตั้งเข็มขัดนิรภัยทุกที่นั่ง ทุกคัน ทุกเส้นทาง
รถขนส่งขนาดเล็ก เช่น รถสองแถว เป็นต้น	จดทะเบียนตั้งแต่ 1 มกราคม พ.ศ. 2537 ต้องติดตั้งเข็มขัดนิรภัยในที่นั่งคนขับและที่นั่งตอนหน้า ทั้งนี้ ประเภทเข็มขัดนิรภัยที่บังคับใช้ได้แก่ แบบรัดตัก

พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. 2522 (ประกาศกรมการขนส่งทางบก เรื่อง กำหนดแบบเข็มขัดนิรภัยและประเภทของรถตามกฎหมายว่าด้วย การขนส่งทางบกที่ต้องจัดให้มีเข็มขัดนิรภัย พ.ศ. 2555)	
ประเภทของรถ	การติดตั้งเข็มขัดนิรภัย
	และรีพาดไหล่ (3 จุด) ใช้กับที่นั่งคนขับและที่นั่ง ตอนหน้า และเบาะรถหน้าตัก (2 จุด) ใช้กับที่นั่งตรงกลาง
***ข้อยกเว้นการติดตั้ง ที่นั่งจัดวางตามความยาวของรถ จะติดตั้งเข็มขัดนิรภัยหรือไม่ก็ได้	

ที่มา: กฎหมายที่ควรรู้ ด้านความปลอดภัยทางถนน (น.28), โดย กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย, 2561
 สืบค้นจาก http://roadsafety.disaster.go.th/upload/minisite/file_attach/196/5bb5e0e621c38.pdf

กรมการขนส่งทางบก
**ประเภทรถที่กำหนดให้
ติดตั้งเข็มขัดนิรภัยในปัจจุบัน**

ซึ่งเดิมมีกำหนดอยู่แล้ว ไม่มีผลกระทบต่อประชาชน

ตาม พ.ร.บ. รถยนต์ พ.ศ. 2522

 <p>จดทะเบียน ก่อน 1 ม.ค. 2531</p> <p>ไม่บังคับติดตั้ง เข็มขัดนิรภัย</p> <p>รถแท็กซี่ รถสิบล้อ รถกระบะ: 4 ประตู</p>	<p>จดทะเบียน ตั้งแต่ 1 ม.ค. 2531 ถึง 31 ธ.ค. 2553</p> <p>ต้องติดตั้งเข็มขัดนิรภัย</p> <ul style="list-style-type: none"> - ที่นั่งคนขับ - ที่นั่งตอนหน้า 	<p>จดทะเบียน ตั้งแต่ 1 ม.ค. 2554</p> <p>ต้องติดตั้งเข็มขัดนิรภัย ทุกที่นั่ง</p>
 <p>จดทะเบียน ตั้งแต่ 1 เม.ย. 2555</p> <p>ต้องติดตั้งเข็มขัดนิรภัย</p> <ul style="list-style-type: none"> - ที่นั่งคนขับ - ที่นั่งตอนหน้า <p>รถ 4 ล้อเล็ก รับจ้าง (รถกระบะ)</p>	<p>ประเภทเข็มขัดที่บังคับใช้กับรถทุกประเภท</p> <div style="display: flex; justify-content: space-around;"> <div style="text-align: center;"> <p>● แบบรีพาดไหล่ และรีพาดไหล่ (3 จุด) ใช้กับ ที่นั่งคนขับ และที่นั่งตอนหน้า</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>● แบบคาดเอว (2 จุด) ใช้กับ ที่นั่งตรงกลาง</p> </div> </div>	
 <p>จดทะเบียน ก่อน 1 ม.ค. 2537</p> <p>ไม่บังคับติดตั้ง เข็มขัดนิรภัย</p> <p>รถตู้ส่วนบุคคล</p>	<p>จดทะเบียน ตั้งแต่ 1 ม.ค. 2537</p> <p>ต้องติดตั้งเข็มขัดนิรภัย</p> <ul style="list-style-type: none"> - ที่นั่งคนขับ - ที่นั่งตอนหน้า 	<p>ผลิตหรือนำเข้า ตั้งแต่ 1 เม.ย. 2555</p> <p>ต้องติดตั้งเข็มขัดนิรภัย ทุกที่นั่ง</p>
 <p>จดทะเบียน ก่อน 1 ม.ค. 2537</p> <p>ไม่บังคับติดตั้ง เข็มขัดนิรภัย</p> <p>รถปิกอัพ รถสองแถว</p>	<p>จดทะเบียน ตั้งแต่ 1 ม.ค. 2537</p> <p>ต้องติดตั้งเข็มขัดนิรภัย</p> <ul style="list-style-type: none"> - ที่นั่งคนขับ - ที่นั่งตอนหน้า 	

แจ้งกรมการขนส่งทางบก
1584 ตลอด 24 ชั่วโมง

ภาพที่ 2 ประเภทรถที่กำหนดให้ติดตั้งเข็มขัดนิรภัยในปัจจุบัน

ที่มา: จบปมดราม่า! นั่งแคปกระบะไม่คาดเข็มขัดนิรภัย-ไม่ผิดกฎหมาย, สืบค้นจาก <https://news.thaipbs.or.th/content/318597>

เมื่อพิจารณาบทบัญญัติของกฎหมาย พบว่า รถกระบะแคปเป็นรถที่สามารถใช้ขนส่งสิ่งของจำนวนน้อยในพื้นที่บริเวณแคป ดังนั้น หากจดทะเบียนตั้งแต่ 1 เมษายน พ.ศ. 2555 ต้องติดตั้งเข็มขัดนิรภัย โดยในที่นั่งคนขับและที่นั่งตอนเดียวกับผู้ขับรถที่อยู่ด้านริมสุดใช้แบบรัดหน้าตักและรัดพาดไหล่ และที่นั่งตรงกลางใช้แบบรัดหน้าตักและรัดพาดไหล่ หรือแบบรัดหน้าตัก (2 จุด) (ตามข้อ 3)

ดังนั้น เมื่อพิจารณาข้อมูลข้างต้นตามข้อ 2.1 และ 2.2 สามารถสรุปได้ว่า รถกระบะแคปจัดเป็นรถยนต์บรรทุกส่วนบุคคล (รย.3) มีวัตถุประสงค์ คือ ใช้ในการขนส่ง โดยกรณีจดทะเบียนก่อน 1 มกราคม พ.ศ. 2537 ไม่บังคับให้ติดตั้งเข็มขัดนิรภัย และกรณีจดทะเบียนตั้งแต่ 1 มกราคม พ.ศ. 2537 ต้องติดตั้งเข็มขัดนิรภัยในที่นั่งคนขับและที่นั่งตอนหน้าของรถที่อยู่ด้านริมสุด และในตำแหน่งระหว่างที่นั่งตอนเดียวกัน ทั้งนี้ ประเภทเข็มขัดนิรภัยที่บังคับใช้ ได้แก่ 1) แบบรัดหน้าตักและรัดพาดไหล่ (3 จุด) ใช้กับที่นั่งคนขับและที่นั่งตอนหน้า และ 2) แบบรัดหน้าตักและรัดพาดไหล่ (3 จุด) หรือแบบรัดหน้าตัก (2 จุด) ใช้กับที่นั่งในตำแหน่งระหว่างที่นั่งตอนเดียวกัน โดยในพื้นที่บริเวณแคปนั้นไม่ต้องติดตั้งเข็มขัดนิรภัย

3. บุคคลสามารถติดตั้งเข็มขัดนิรภัยเพิ่มเติมในพื้นที่บริเวณแคปได้หรือไม่

3.1 พระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. 2522

“มาตรา 21 ห้ามมิให้ผู้ใดใช้รถไม่ตรงตามประเภทที่จดทะเบียนไว้ เว้นแต่ในกรณี ดังต่อไปนี้

(1) การใช้รถยนต์บริการธุรกิจ รถยนต์บริการทัศนจร หรือรถจักรยานยนต์สาธารณะในกิจการส่วนตัว

(2) การใช้รถยนต์สาธารณะในกิจการส่วนตัว โดยมีข้อความแสดงไว้ที่รถนั้นให้เห็นได้ง่ายจากภายนอกกว่าใช้ในกิจการส่วนตัว

(3) การใช้รถยนต์สาธารณะบรรทุกของที่ติดตัวไปกับผู้โดยสาร

(3/1) การใช้รถยนต์บรรทุกส่วนบุคคลที่มีน้ำหนักไม่เกินสองพันสองร้อยกิโลกรัม เป็นรถยนต์นั่งส่วนบุคคล หรือใช้รถยนต์นั่งส่วนบุคคลเป็นรถยนต์บรรทุกส่วนบุคคล ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด

(4) ได้รับอนุญาตจากนายทะเบียน ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง”

“มาตรา 60 ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา 6 (2) (3) (4) หรือ (5) มาตรา 6/1 วรรคสอง และวรรคสาม มาตรา 11 มาตรา 12 วรรคหนึ่ง มาตรา 13 วรรคหนึ่ง มาตรา 14 มาตรา 16 วรรคหนึ่ง มาตรา 17 วรรคหนึ่งและวรรคสอง มาตรา 18 วรรคหนึ่ง มาตรา 20 วรรคหนึ่ง มาตรา 21 มาตรา 22 วรรคหนึ่ง มาตรา 27 วรรคหนึ่ง มาตรา 56 หรือมาตรา 57 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท”

3.2 ประกาศกรมการขนส่งทางบก เรื่อง หลักเกณฑ์การติดตั้งและคุณสมบัติของเข็มขัดนิรภัยสำหรับรถตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ พ.ศ. 2555

“ข้อ 6 ให้ติดตั้งเข็มขัดนิรภัยในตำแหน่ง ดังนี้

(1) ที่นั่งผู้ขับรถและที่นั่งตอนหน้าของรถที่อยู่ด้านริมสุด ต้องติดตั้งเข็มขัดนิรภัยตามข้อ 4 (1) และในตำแหน่งระหว่างที่นั่งตอนเดียวกัน ต้องติดตั้งเข็มขัดนิรภัยตามข้อ 4 (1) หรือ (2)

(2) ที่นั่งตอนสองของรถที่นั่งอยู่ด้านริมสุด ต้องติดตั้งเข็มขัดนิรภัยตามข้อ 4 (1) และในตำแหน่งระหว่างที่นั่งตอนเดียวกัน ต้องติดตั้งเข็มขัดนิรภัยตามข้อ 4 (1) หรือ (2)

(3) ที่นั่งตอนสามและตำแหน่งที่นั่งอื่น ต้องติดตั้งเข็มขัดนิรภัยตามข้อ 4 (1) หรือ (2)”

“ข้อ 7 รถยนต์ดังต่อไปนี้ ที่จดทะเบียนไว้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2531 เป็นต้นไป ต้องติดตั้งเข็มขัดนิรภัยตามตำแหน่งที่กำหนดไว้ในข้อ 6 (1)

- (1) รถยนต์นั่งส่วนบุคคลไม่เกินเจ็ดคน
- (2) รถยนต์รับจ้างระหว่างจังหวัด
- (3) รถยนต์รับจ้างบรรทุกคนโดยสารไม่เกินเจ็ดคน
- (4) รถยนต์บริการ

รถยนต์ตามวรรคหนึ่งที่จดทะเบียนไว้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2554 เป็นต้นไป ต้องติดตั้งเข็มขัดนิรภัยตามตำแหน่งที่กำหนดไว้ในข้อ 6 (1) (2) และ (3)”

เมื่อพิจารณาบทบัญญัติของกฎหมายและผลการพิจารณาในประเด็นรถกระบะแคบ ต้องติดตั้งเข็มขัดนิรภัยในพื้นที่บริเวณแคบหรือไม่ พบว่า รถกระบะแคบเป็นรถยนต์บรรทุกส่วนบุคคลโดยวัตถุประสงค์ของพื้นที่บริเวณแคบ คือ มีไว้เพื่อตั้งวางสิ่งของและงานบรรทุกสิ่งของจำนวนน้อย โดยกรณีจดทะเบียนก่อน 1 มกราคม พ.ศ. 2537 ไม่บังคับให้ติดตั้งเข็มขัดนิรภัย และกรณีจดทะเบียนตั้งแต่ 1 มกราคม พ.ศ. 2537 ต้องติดตั้งเข็มขัดนิรภัยในที่นั่งคนขับ ที่นั่งตอนหน้าของรถที่อยู่ด้านริมสุด และในตำแหน่งระหว่างที่นั่งตอนเดียวกัน โดยไม่ได้กำหนดให้ติดตั้งเข็มขัดนิรภัยในพื้นที่บริเวณแคบ ประกอบกับพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. 2522 มาตรา 21 ข้อ (3/1) กำหนดให้รถยนต์บรรทุกส่วนบุคคลที่มีน้ำหนักไม่เกินสองพันสองร้อยกิโลกรัม สามารถใช้แทนเป็นรถยนต์นั่งส่วนบุคคลได้ ซึ่งหมายความว่า บุคคลสามารถนั่งพื้นที่บริเวณแคบได้เสมือนเป็นการนั่งเบาะหลังรถยนต์ส่วนบุคคลไม่เกิน 7 ที่นั่ง อย่างไรก็ตาม ในกรณีเช่นนี้ยังไม่ถือว่าเป็นการเปลี่ยนประเภทจากรถยนต์บรรทุกส่วนบุคคลเป็นรถยนต์ส่วนบุคคลไม่เกิน 7 ที่นั่ง (กฎหมายกำหนดให้รถยนต์ส่วนบุคคลไม่เกิน 7 ที่นั่ง จะต้องติดตั้งเข็มขัดนิรภัย) ดังนั้น ในกรณีรถกระบะแคบ หากดำเนินการติดตั้งเข็มขัดนิรภัยเพิ่มเติมในพื้นที่บริเวณแคบด้วยตนเองจะนับเป็นการดัดแปลงสภาพรถที่แตกต่างไปจากที่จดทะเบียนไว้ ซึ่งขัดกับพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. 2522 ตามมาตรา 21 และหากฝ่าฝืนมีโทษปรับไม่เกิน 2,000 บาท ตามมาตรา 60

4. บุคคลสามารถนั่งในพื้นที่บริเวณแคบได้หรือไม่ และจะต้องคาดเข็มขัดนิรภัยเมื่อนั่งในพื้นที่บริเวณแคบหรือไม่

พระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. 2522

“มาตรา 21 ห้ามมิให้ผู้ใดใช้รถไม่ตรงตามประเภทที่จดทะเบียนไว้ เว้นแต่ในกรณี ดังต่อไปนี้

(1) การใช้รถยนต์บริการธุรกิจ รถยนต์บริการทัศนาจร หรือรถจักรยานยนต์สาธารณะ ในกิจการส่วนตัว

(2) การใช้รถยนต์สาธารณะในกิจการส่วนตัว โดยมีข้อความแสดงไว้ที่รถนั้นให้เห็นได้ง่ายจากภายนอกกว่าใช้ในกิจการส่วนตัว

(3) การใช้รถยนต์สาธารณะบรรทุกของที่ติดตัวไปกับผู้โดยสาร

(3/1) การใช้รถยนต์บรรทุกส่วนบุคคลที่มีน้ำหนักไม่เกินสองพันสองร้อยกิโลกรัม เป็นรถยนต์นั่งส่วนบุคคล หรือใช้รถยนต์นั่งส่วนบุคคลเป็นรถยนต์บรรทุกส่วนบุคคล ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด

(4) ได้รับอนุญาตจากนายทะเบียน ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง”

เมื่อพิจารณาบทบัญญัติของกฎหมาย พบว่า จากมาตรา 21 ข้อ (3/1) สามารถใช้รถยนต์บรรทุกส่วนบุคคลที่มีน้ำหนักไม่เกินสองพันสองร้อยกิโลกรัมเป็นรถยนต์นั่งส่วนบุคคลได้ ซึ่งหมายความว่า รถกระบะแคบที่มีน้ำหนักไม่เกินสองพันสองร้อยกิโลกรัม บุคคลสามารถนั่งพื้นที่บริเวณแคบได้เสมือนเป็นการนั่งเบาะหลังรถยนต์ส่วนบุคคลไม่เกิน 7 ที่นั่ง ดังนั้น บุคคลสามารถนั่งพื้นที่บริเวณแคบได้ตามมาตรา 21 ข้อ (3/1) แห่งพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. 2522 ประกอบกับผลจากการพิจารณาประเด็นรถกระบะแคบ ต้องติดตั้งเข็มขัดนิรภัยในพื้นที่บริเวณแคบหรือไม่ พบว่า กฎหมายไม่ได้กำหนดให้ติดตั้งเข็มขัดนิรภัยในพื้นที่บริเวณแคบ ดังนั้น บุคคลที่นั่งพื้นที่บริเวณแคบไม่ต้องคาดเข็มขัดนิรภัย

บทสรุป

จากการพิจารณาในประเด็นต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า รถกระบะแคบจัดอยู่ในรถยนต์ประเภทรถยนต์บรรทุกส่วนบุคคล (รย.3) มีวัตถุประสงค์ของพื้นที่บริเวณแคบไว้สำหรับตั้งวางสิ่งของและงานบรรทุกสิ่งของจำนวนน้อย โดยมีได้ใช้ประกอบการเพื่อการค้าหรือธุรกิจ และไม่ได้มีการออกแบบมาเพื่อให้บุคคลนั่ง โดยกฎหมายกำหนดให้กรณีจดทะเบียนก่อน 1 มกราคม พ.ศ. 2537 ไม่บังคับให้ติดตั้งเข็มขัดนิรภัย และกรณีจดทะเบียนตั้งแต่ 1 มกราคม พ.ศ. 2537 ต้องติดตั้งเข็มขัดนิรภัยในที่นั่งคนขับและที่นั่งตอนหน้าของรถที่อยู่ด้านริมสุด และในตำแหน่งระหว่างที่นั่งตอนเดียวกัน แต่ไม่ได้กำหนดให้ติดตั้งเข็มขัดนิรภัยในพื้นที่บริเวณแคบ และหากดำเนินการติดตั้งเข็มขัดนิรภัยเพิ่มเติมด้วยตนเองในพื้นที่บริเวณแคบจะนับเป็นการดัดแปลงสภาพรถที่แตกต่างไปจากที่จดทะเบียนไว้ ซึ่งขัดกับพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. 2522 หากฝ่าฝืนมีโทษปรับไม่เกิน 2,000 บาท และบุคคลสามารถนั่งในพื้นที่บริเวณแคบได้โดยไม่ต้องคาดเข็มขัดนิรภัย

จัดทำโดย

นายณัฐพงศ์ พันธุ์ไชย

กลุ่มงานบริการวิชาการ 2 สำนักวิชาการ

โทร. 0 2242 5900 ต่อ 5741

Email : sapagroup2@hotmail.com

บรรณานุกรม

- กรมการขนส่งทางบก. (ม.ป.ป.). **รถยนต์นั่งส่วนบุคคลไม่เกินเจ็ดคน (รย.1)**. สืบค้น 2 กันยายน 2565 จาก <https://www.dlt.go.th/site/nonthaburi/download.php?ref=nI94EUOOoH93GRkBolqaG3ERni94DaOHol93pHkSoJlaoUEvnJS4qUOsoFM3p0kyoJkanKEznI94oKOkOHI3MHkjoKyaqUEsnFM4ZKNkoGI3Z0jloKSaEKExnJy4KjoSo3QoSo3Q>
- _____. (ม.ป.ป.). **ลักษณะรถแต่ละประเภทตามพรบ.รถยนต์**. สืบค้น 2 กันยายน 2565 จาก <https://www.dlt.go.th/site/ranong/download.php?ref=rTEJLJ1iq2kZoz13M290MTysrT1jpJ1Sq2IZpT15M3E0K2xZrQyjZT00qmEZA21kM0I0MTycrS8oSo3Q>
- กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย. (2561). **กฎหมายที่ควรรู้ ด้านความปลอดภัยทางถนน**. สืบค้น 2 กันยายน 2565 จาก http://roadsafety.disaster.go.th/upload/minisite/file_attach/196/5bb5e0e621c38.pdf
- จบปมดราม่า! นั่งแคปกระบะไม่คาดเข็มนิรภัยไม่ผิดกฎหมาย**. (20 สิงหาคม 2565). สืบค้น 2 กันยายน 2565 จาก <https://news.thaipbs.or.th/content/318597>
- “ประกาศกรมการขนส่งทางบก เรื่อง กำหนดแบบเข็มขัดนิรภัยและประเภทของรถตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบกที่ต้องจัดให้มีเข็มขัดนิรภัย พ.ศ. 2555” (30 มกราคม 2556). **ราชกิจจานุเบกษา**, เล่ม 130 ตอนพิเศษ 14 ง, น. 23-24.
- “ประกาศกรมการขนส่งทางบก เรื่อง หลักเกณฑ์การติดตั้งและคุณสมบัติของเข็มขัดนิรภัยสำหรับรถตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ พ.ศ. 2555” (21 มีนาคม 2555). **ราชกิจจานุเบกษา**, เล่ม 129 ตอนพิเศษ 53 ง, น. 25-26.
- “พระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ 13) พ.ศ. 2565” (7 พฤษภาคม 2565). **ราชกิจจานุเบกษา**, เล่ม 139 ตอนที่ 28 ก, น. 5-22.
- “ระเบียบกรมการขนส่งทางบกว่าด้วยการดำเนินการเกี่ยวกับทะเบียนและภาษีรถตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ พ.ศ. 2562” (4 ตุลาคม 2562). **ราชกิจจานุเบกษา**, เล่ม 136 ตอนพิเศษ 247 ง, น. 1-24.
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (2562). **พระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. 2522**. สืบค้น 2 กันยายน 2565 จาก <http://web.krisdika.go.th/data/law/law2/%C301/%C301-20-9999-update.pdf>